

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 79)

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti
Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının
Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık,
İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları
Raporları (1/349)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3.6.1999

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

1/810 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

21.8.1998

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1410/4720

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 24.7.1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar birçok ülke ile hava taşımacılığı anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda, Hükümetimiz ile Moğolistan Hükümeti arasında 9 Şubat 1995 tarihinde Ankara'da bir Hava Taşımacılığı Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Moğolistan arasında imzalanan bu Anlaşma, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi çerçevesinde, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasındaki ve ötesindeki hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma, Türkiye ile Moğolistan arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve*

Turizm Komisyonu

15.7.1999

Esas No. : 11349

Karar No. : 19

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 17.6.1999 tarihinde Komisyonumuza tali olarak havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14.7.1999 tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin de katılımı ile incelenip görüşüldü.

1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata varılamadığından ticarî hakların ancak ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Bunu takiben de 1946'da ABD ile İngiltere, Bermuda'da aralarında ikili anlaşma tesis etmişlerdir.

Türkiye'de Bermuda Anlaşması tipini örnek alarak pek çok ülke ile hava taşımacılığı anlaşması imzalanmıştır.

Çerçeve anlaşması niteliğinde olan ve karşılıklılık esasına dayanan bu anlaşmalardan biri de Hükümetimiz ile Moğolistan Hükümeti arasında 9 Şubat 1995 tarihinde Ankara'da imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşmasıdır. Bu Anlaşma ile iki ülke arasındaki hava seferlerinin ilgili millî kanun ve nizamlara uyularak yapılması öngörülmektedir.

Komisyonumuz, tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğini daha da ileri bir düzeye getirecek bu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısını müspet mütalaa ederek, maddelerine geçilmesine karar vermiştir.

Müteakiben, Tasarının maddeleri müzakere edilerek 1, 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Mustafa Gül</i>	<i>Sefer Koçak</i>
Elâzığ	Ordu
Sözcü	Kâtip
<i>Bülent Ersin Gök</i>	<i>Yusuf Kırkpınar</i>
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
<i>Musa Konyar</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Ağrı	Antalya
Üye	Üye
<i>Ahmet Sancar Sayın</i>	<i>Mustafa Vural</i>
Antalya	Antalya
Üye	Üye
<i>Yahya Çevik</i>	<i>Mustafa Örs</i>
Bitlis	Burdur
Üye	Üye
<i>Nevfel Şahin</i>	<i>Bedri Yaşar</i>
Çanakkale	Gümüşhane
Üye	Üye
<i>Mustafa Düz</i>	<i>Mehmet Fuat Fırat</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Mehmet Çümen</i>	<i>Ali Sezal</i>
İzmir	Kahramanmaraş
Üye	Üye
<i>Kemal Albayrak</i>	<i>M. Turhan İmamoğlu</i>
Kırıkkale	Kocaeli
Üye	Üye
<i>Hasan Özyer</i>	<i>Osman Fevzi Zihnioğlu</i>
Muğla	Sakarya
Üye	Üye
<i>Nizamettin Sevgili</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>
Siirt	Sivas
Üye	Üye
<i>Zülfikar İzol</i>	<i>Ahmet Erol Ersoy</i>
Şanlıurfa	Yozgat

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 11349

Karar No. : 49

21.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20 Temmuz 1999 tarihli 8 inci birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmasıyla görüşülmüştür.

Hava trafiği ile ilgili kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını amaçlayan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmran İnan
Van
Sözcü
Mehmet Kaya
Kahramanmaraş
Üye
Müjdat Kayayerli
Afyon
Üye
Teoman Özalp
Bursa
Üye
Mahmut Erdir
Eskişehir
Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
Basri Coşkun
Malatya

Başkanvekili
B. Suat Çağlayan
izmir
Üye
Ali Tekin
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya
Üye
Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Cevdet Akçaltı
Kütahya
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Üye

Birol Büyüköztürk

Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ ARASIN-
DA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI-
NIN ONAYLANMASININ UYGUN BU-
LUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE
MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — 9 Şubat 1995 tarihinde An-
kara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hü-
kümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava
Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uy-
gun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Ba-
kanlar Kurulu yürütür.

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mesut Yılmaz

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Ecevit

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Güv. Bak.

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı V.

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Saygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Andican

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı V.

B. Kara

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köyüşleri Bak.

M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Ersümer

Orman Bakanı

E. Taranoğlu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Bundan böyle işbu metin içinde Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümetinin her ikisi de 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılmış olan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin Tarafları olarak, ülkeleri arasında ve ötesinde hava seferleri kurmak amacıyla bir Anlaşma yapmak arzusuyla;

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE ANLAŞMIŞLARDIR :

MADDE 1

TANIMLAR

1. Bu Anlaşma bakımından, aksine hüküm bulunmadıkça :

a) "Sözleşme" terimi 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ni ve her iki Âkit Tarafca kabul edilmiş olan Sözleşme'nin 90'ıncı maddesine göre çıkarılan Ekler ile 90 ve 94'üncü maddelere göre Sözleşme ve Eklerinde yapılan herhangi bir değişiklik anlamını taşır.

b) Türkiye Cumhuriyeti bakımından "havacılık makamları" terimi, Ulaştırma Bakanı ve bu Bakan tarafından ifa edilen herhangi bir görevi yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı; Moğolistan bakımından Karayolları ve Ulaştırma Bakanı ve bu Bakan tarafından ifa edilen herhangi bir görevi yerine getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı,

c) "Tayin edilen havayolu" terimi bu Anlaşmanın 3'üncü maddesine uygun olarak tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş bulunan havayolunu ifade eder.

d) "Ülke" terimi Sözleşmenin 2 nci maddesinde belirtilmiş olan anlamı haizdir.

e) "Hava seferleri", "Uluslararası hava seferi", "havayolu işletmesi" ve "teknik iniş" terimleri, Sözleşmenin 96'ncı maddesinde belirtilmiş anlamları taşır.

f) "Kapasite" terimi aşağıda belirtilen anlamları taşır;

– Uçak ile ilgili olarak, bir uçuş hattının tamamında veya bir kısmında uçağın yolcu, yük ve posta için yararlanılabilen hacmidir.

– Belirtilen bir hava seferiyle ilgili olarak, belirli zaman zarfında hattın tamamı veya bir kısmında işleyen uçağın bu seferler için kullanılan kapasite ile sefer sayısının çarpımıdır.

g) "Trafik" terimi yolcu, bagaj, yük ve posta demektir.

h) "Ücret tarifesi" terimi, yolcu, bagaj veya yük (posta hariç) taşınması için alınacak fiyatları ifade eder; bu fiyatlara bu taşıma ile birlikte sağlanacak önemli ek menfaatler ve kişilerin taşınması için bilet satışları veya yük taşınması için buna benzer muamele üzerinden ödenecek komisyonlar da dahildir. Taşıma fiyatı veya komisyon ödenmesine ilişkin uygulamayı düzenleyen şartları da kapsar.

2. İşbu Anlaşmanın Ek'i Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 2

TRAFİK HAKLARI

1. Her bir Âkit Taraf, diğerine, bu Anlaşma'nın Ek'inde belirtilen hatlarda tarifeli uluslararası hava seferleri kurması amacıyla, bu anlaşmada belirtilen hakları tanıır. Bu seferlere ve hatlara bun-

dan böyle sırasıyla “mutabık kalınan seferler” ve “belirtilen hatlar” denecektir. Her bir Âkit Tarafca tayin olunan havayolları, belirtilen bir hatta mutabık kalınan bir seferi işletirken, aşağıdaki haklara sahip olacaklardır.

a) Diğer Âkit Tarafın ülkesi üzerinden inmezsizin uçmak;

b) Sözkonusu ülke içerisinde teknik iniş yapmak;

c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, sözkonusu ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın Ek’inde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu Maddesinin 1 inci fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkit Tarafın havayolu işletmelerine, diğer Âkit Taraf ülkesinde bu diğer Tarafın ülkesindeki bir noktaya ticaret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, yük ve posta almak hakkını verdiği şeklinde anlaşılabilir.

MADDE 3

İŞLETME YETKİLERİ

1. Herbir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafa, belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferleri işletmesi amacıyla bir havayolu işletmesini tayin ettiğini, yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf, bir tayin bildirimini aldığı anda, bu maddenin 3 üncü ve 4 üncü fıkra hükümlerine tabi olarak, tayin edilen havayolu işletmesine ilgili işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

3. Âkit Taraflardan birinin yetkili havacılık makamları, öteki Tarafın tayin ettiği havayolu işletmesinden, uluslararası hava seferlerinin işletilmesinde bu makamların normal ve makul şekilde uyguladıkları kanun ve yönetmeliklerde emredilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda, kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Âkit Taraflardan herbiri, tayin edilmiş bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve etkili kontrolünün bu havayolu işletmesini tayin eden Âkit Tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu kanaat getirmediği hallerde, bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü edilen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir veya bu havayolu işletmesinin bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen haklarının kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

5. Bir havayolu işletmesi tayin edilip, kendisine yetki verildiğinde, bu Anlaşma’nın 11 inci ve 14 üncü Madde hükümlerine göre oluşturulan bir ücret ve uçuş tarifesinin ve üzerinde anlaşmaya varılan bir kapasitenin mevcut olması şartıyla, bu seferleri işletmeye herhangi bir tarihte başlayabilir.

6. Mutabık kalınan seferlerde uçak işletilmesi ve yolcu, yük ve posta taşınmasına ilişkin teknik ve ticarî konular, yani tarifeler, frekans, uçak tipleri Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır.

MADDE 4

İŞLETME YETKİLERİNİN

İPTALİ VE ASKIYA ALINMASI

1. Âkit Taraflardan herbiri, aşağıdaki hallerde, öteki Âkit Tarafca tayin edilen bir havayolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşma’nın 2 nci maddesinde belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır :

a) Havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiili kontrolünün havayolunu tayin eden Âkit Tarafın veya uyruklarının elinde bulduğuna dair kanaat getirmemesi, veya

b) Havayolu işletmesinin bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması, veya

c) Havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşma'da belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması, hallerinde.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen ve hakların geri alınması, tatbikatının durdurulması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve yönetmeliklerin daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak öteki Âkit Tarafın havacılık makamları ile istişareden sonra kullanılacaktır.

Bu istişareler, bu yoldaki ihbarın alınmasından itibaren 30 gün içinde yapılacaktır.

MADDE 5

GİRİŞ VE ÇIKIŞ İZİNİ KANUNLARI VE YÖNETMELİKLERİ

1. Bir Âkit Tarafın, uluslararası hava seyrüseferi yapan uçaklarının ülkeye giriş, kalış ve çıkışları veya bu uçakların topraklarında kalış süresi içinde işletimi ve seyrüseferi ile ilgili kanunlar ve yönetmelikler, milliyet farkı gözetmeksizin her iki Âkit Tarafın uçaklarına uygulanabilecektir, bu kanunlar ve yönetmelikler bu uçaklarca o Tarafın toprakları içindeyken veya ayrılırken yahut girerken uyulacaktır.

2. Bir Âkit Tarafın, uçakta taşınan yolcu, mürettebat, kargo ve postanın ülkeye kabulü, ülkede kalışı veya ülkeden ayrılışına ilişkin yasa ve yönetmeliklerine, örneğin gümrük giriş çıkışı, göç, pasaport ve sağlık kontrolü ile ilgili yönetmelikleri, o yolcu, mürettebat, kargo ve posta tarafından veya onlar adına o Tarafın topraklarına girişte, topraklarından çıkışta ve toprakları içinde iken uyulacaktır.

MADDE 6

KULLANICI ÜCRETLERİ

Tesisler ve teknik kolaylıklar ve hizmetler dahil her hava limanının kullanılması ile ilgili ücretler, harçlar ve hava seyrüsefer tesislerinin, haberleşme tesislerinin ve hizmetlerinin kullanım ücretleri benzer uluslararası hava seferleri yapan başka Devletlerin tayin edilmiş havayolu işletmelerince ödenenlerden daha yüksek tutulmayacaktır.

MADDE 7

GÜMRÜKTEN, DİĞER RESİMLERDEN VE VERGİLERDEN MUAFİYET

1. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından uluslararası seferlerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçak levazımatı da, öteki Âkit Taraf ülkesine varışta, tekrar yurtdışına çıkarılmaya kadar uçakta kalmak veya öteki Âkit Taraf ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

2. Aşağıdakiler de yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç aynı rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu Taraf yetkili makamlarınca tespit edilen miktarları aşmamak ve öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası bir seferinde çalıştırılan uçaklarında kullanılmak üzere uçağa alınan uçak levazımatı;

b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferlerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

c) Uçağa alındığı Âkit Taraf ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından uluslararası seferlerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıda (a) (b) ve (c) fıkralarında sözü edilen maddelerin gümrük nezaret ve kontrolü altında tutulması gerekebilir.

MADDE 8

HAVACILIK TEÇHİZATI İLE MALZEMELERİNİN DEPOLANMASI

Âkit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu şirketinin uçaklarında mutad olarak bulundurulmuş havacılık teçhizatı ile malzemeler öteki Âkit Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurtdışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük yönetmeliklerine göre elden çıkarılıncaya kadar sözü edilen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

MADDE 9

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Âkit Taraflardan birinin ülkesinden direkt transit geçen ve bu amaç için ayrılmış bulunan havallimanı bölgesinden ayrılmayan yolcu, bagaj ve yükler şiddet, hava korsanlığı ve kontrole tabi uyuşturucu maddelerin kaçırılmasına karşı güvenlik tedbirleri dışında basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazlasına tabi tutulmayacaklardır. Direkt transit geçen bagaj ve yükler gümrük vergileri ve diğer harçlardan bağışık tutulacaklardır.

MADDE 10

MALÎ HÜKÜMLER

1. Tayin edilen her havayolu işletmesi, acentası vasıtasıyla veya direkt olarak diğer Âkit Tarafın takdirine göre o ülkede hava taşımacılığı belgesi satış hakkına sahip olacaktır. Bu havayolu şirketleri, bu belgeleri satma hakkına sahip olacak ve herkes bu belgeleri serbestçe satın alabilecektir.

2. Tayin edilen her havayolu şirketi, posta, kargo ve yolcu taşınmasıyla ilgili yapılan harcamalar düşüldükten sonra kalan gelir fazlalığını, resmî döviz kuru üzerinden, talep halinde, çevirme ve ülkesine transfer etme hakkına sahip olacaktır.

Âkit Devletler arasındaki ödeme anlaşmasının bu konuda uygun hükümler içermemesi halinde, yukarıda bahsedilen transfer, millî kanunlara ve ilgili kambiyo yönetmeliklerine uygun olarak konvertibl dövizlerle yapılacak ve tayin edilen havayolu işletmelerinden her birinin öbür Âkit Tarafın ülkesinde yerli ve yabancı para karşılığında satış yapma hakkına sahip olacaktır.

MADDE 11

KAPASİTE HÜKÜMLERİ

1. Her iki Âkit Tarafın havayolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında belirtilen hatlarda, mutabık kalınan seferleri işletmeleri için adil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Mutabık kalınan seferlerin işletilmesinde, her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu şirketi, diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu şirketinin çıkarlarını, dikkate alacak, öyle ki aynı hatların tamamı veya bir kısmı üzerinde bu sonuncusunun sağladığı seferleri haksız olarak etkilemiş olmasın.

3. Âkit Tarafların tayin edilmiş havayolu şirketlerinin sağladıkları mutabık kalınan seferler belirtilen hatlar üzerinde halkın taşıma ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu şirketlerini tayin etmiş Âkit Devlet ülkesinde başlayan veya oraya yönelik trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.

4. Her iki Âkit Tarafın tayin edilmiş havayollarının mutabık kalınan seferleri işletmeleri koşulluyla, onlar, belirtilmiş hatlarda yapılacak seferlerin kapasitesi ve sıklığı üzerinde anlaşacaklardır. Sıklık ve kapasite her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının onayına bağlı olacaktır. Bu kapasite trafik talebine göre her iki Âkit Taraf havacılık makamlarının onayına tabi olarak zaman zaman ayarlanacaktır.

5. Geçici bir nitelikteki umulmadık yolcu talebini karşılamak için, tayin edilmiş olan havayolları, bu maddenin hükümlerine rağmen, aralarında yolcu talebini karşılamak için gereken bu tip geçici artışlar hususunda anlaşabilir. Bu tip her kapasite artışı onay için Âkit Tarafların havacılık makamlarına onaylanmak üzere gecikmeksizin bildirilecektir.

6. Âkit Taraflardan birinin tayin edilmiş havayolu işletmesinin belirtilmiş hat boyunca üçtinci ülkelerdeki noktalarda faaliyet göstermekte olduğu durumlarda, yukarıdaki 3 ve 4'üncü fıkralara uygun olarak belirlenmiş olan kapasiteye ek bir kapasite Âkit Tarafların havacılık makamları arasındaki anlaşmaya bağlı olarak sözkonusu havayolu işletmesi tarafından uygulanabilir.

MADDE 12

TEMSİL ETME

Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın, tayin edilmiş havayollarına, mutabık kalınmış seferlerin gerçekleştirilmesi için kendi ülkesine bu tip seferlerin iş hacminin gerektirdiği teknik ve ticarî personeli getirme ve bulundurma hakkını verecektir. Yukarıda bahsi geçen personel, bu Âkit Tarafın, ülkesine giriş müsaadesi ve kalma müddeti ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE 13

HAVACILIK GÜVENLİĞİ

1. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlülüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlülüğün, bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyid ederler. Âkit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlülüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli, uçaklarda işlenen Suçlar ve Diğer Cürümlerle ilgili Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı İşlenen Suçların Önlenmesine İlişkin Montreal Sözleşmesi hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.

2. Âkit Taraflar, sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu uçakların, yollarının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

3. Âkit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Âkit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ne Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket edeceklerdir. Taraflar, kendi tescilindeki uçak işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan uçak işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin sözkonusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini isteyeceklerdir.

4. Âkit Taraflardan her biri, sözkonusu uçak işletmecilerinin, diğer Âkit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Âkit Tarafça, yukarıdaki 3 üncü fıkrada atf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır.

5. Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde uçakların güvenliğinin sağlanması, yolcuların mürettebatın el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve uçak levazimatının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Âkit Taraflardan her biri, bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Âkit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikate alacaktır.

6. Sivil uçakların yasa-dışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya uçaklara, uçak yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasa-dışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Âkit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

7. Bu maddenin havacılık güvenliğine ilişkin hükümlerinin uygulanmasında Âkit Taraflardan biri için sorunlar ortaya çıkması halinde, Âkit Taraflardan her birinin yetkili havacılık makamı diğer Âkit Tarafın yetkili havacılık makamından ivedi istişare talebinde bulunabileceklerdir.

MADDE 14

TARİFELERİN BELİRLENMESİ

1. Âkit Taraflar havayolu işletmeleri tarafından diğer Âkit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için konulacak ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kâr ve diğer havayolu işletmelerinin tarifeleri gibi tüm ilgili faktörler gözönünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

2. İşbu Anlaşma'nın 1 inci maddesinde ve işbu maddenin 1 inci fıkrasında anılan tarifeler üzerinde, mümkünse hattın tamamı veya bir kısmı üzerinde işletmecilik yapan diğer havayolu şirketlerine danışıldıktan sonra, her iki Âkit Tarafın tayin edilmiş havayolu şirketleri arasında anlaşmaya varılacak ve böyle bir anlaşmaya varılması için, mümkün olduğunda, Uluslararası Hava Ulaştırması Birliğinin (IATA) tarifelerin yapılmasına ilişkin usulleri kullanılacaktır.

3. Bu suretle üzerinde mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi teklif edilen tarihten en az altmış (60) gün önce tarafların sivil havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Böyle bir onay açıkça verilebilir. Eğer tarafların sivil havacılık makamlarından hiçbiri, işbu maddenin 3 üncü paragraf hükümlerine göre sunulmuş bulunan ücret tarifelerine sunuş tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde itirazlarını bildirmese, ücret tarifeleri tasvip edilmiş telakki olunur. 3 üncü fıkra hükümlerine göre sunuş müddetinin kısaltılmış olması halinde, sivil havacılık makamları itiraz müddetinin otuz (30) günden daha az olmasında mutabık kalabilirler.

5. Eğer bir ücret tarifesi üzerinde bu maddenin 2 nci fıkra hükümlerine göre anlaşma olmazsa, veya bir taraf sivil havacılık makamlarının diğer taraf sivil havacılık makamlarına 2 nci fıkra hükümlerine göre üzerinde anlaşılmış bulunan bir tarifeye itirazını beyan etmesi halinde, iki taraf sivil havacılık makamları ücret tarifesini karşılıklı anlaşma ile tespit etmeye çalışacaklardır.

6. Eğer sivil havacılık makamları bu maddenin 3 üncü fıkra hükümlerine göre kendilerine sunulmuş ücret tarifeleri üzerinde veya 5 inci fıkra hükümlerine göre herhangi bir ücret tarifesinin tespiti üzerinde anlaşamazlar ise, anlaşmazlık bu Anlaşma'nın 19 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde hal şekline bağlanacaktır.

7. Bu madde hükümlerine göre tespit edilmiş bir ücret tarifesi, yenisi yapılmaya kadar yürürlükte kalacaktır. Yine de, bir ücret tarifesi bu fıkra hükümlerine göre, sona eriş tarihinden itibaren oniki (12) aydan fazla temdit edilemeyecektir.

MADDE 15

BİLGİ VE İSTATİSTİK

Herhangi bir Âkit Tarafın havacılık makamları diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına, birinci Âkit Tarafın tayin edilmiş havayolları işletmelerince mutabık kalınan seferlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için, makul olarak gerekli görülebilecek periyodik yahut diğer istatistik raporları, talepleri üzerine temin edeceklerdir. Bu raporlar bu havayollarının mutabık kalınan seferlerde taşımış oldukları yolcu ve yük miktarını ve bu yolcu ve yük trafiğinin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 16

İSTİŞARE

1. Yakın bir işbirliği ruhu içerisinde, Âkit Tarafların havacılık makamları bu Anlaşma ve Ek'i hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara tatmin edici uyum sağlamak amacıyla zaman zaman birbirlerine danışacaklardır.

MADDE 17

DEĞİŞİKLİKLER

1. Eğer Âkit Taraflardan herhangi birisi bu Anlaşmanın herhangi bir maddesinin değiştirilmesini arzuya şayan bulunursa, diğer Âkit tarafla istişarede bulunmak isteyebilir. Yetkili havacılık makamları arasında müzakere veya yazışma yolu ile yapılabilecek olan böyle bir istişare, talep tarihinden itibaren altmış (60) günlük süre içerisinde başlayacaktır. Bu suretle mutabakata varılmış değişiklikler diplomatik nota teatisi ile teyit edildiği zaman yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma Ek'inde yapılacak değişiklikler Âkit Tarafların havacılık makamlarının kendi aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla gerçekleştirilebilir.

MADDE 18

ÇOK TARAFLI SÖZLEŞMELERE UYMA

Her iki Âkit Devleti ilgilendiren bir genel çok taraflı sözleşmenin yürürlüğe girmesi halinde, işbu Anlaşma böyle bir sözleşmenin hükümlerine uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 19

SONA ERME

Âkit Taraflardan her biri, bu anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Âkit Tarafa ihbar edebilir; bu ihbar aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı'na da ulaştırılacaktır. Bu durumda, son verme ihbarları karşılıklı mutabakatla bu süre bitiminden önce geri alınmış bulunmadıkça, Anlaşma ihbarnamenin öteki Âkit Tarafça alınış tarihinden sonraki oniki (12) ay içinde sona erecektir. Öteki Âkit Tarafça ihbarnamenin alındığı teyid edilmezse, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı'nın ihbarnameyi aldığı tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 20

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Âkit Taraflar arasında bu Anlaşma ve Ek'inin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir uyuşmazlık çıkarsa, Âkit Taraflar uyuşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2. Âkit Taraflar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, uyuşmazlığı karara bağlanması için bir şahıs veya teşekküle verme veya Âkit Tarafların herbirinin tayin edeceği birer hakem ve böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunma hususunda mutabık kalabilirler. Âkit Taraflardan her biri, taraflardan birinin ötekinden uyuşmazlığın tahkimini isteyen bir ihbarı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakemde bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde seçilecektir. Âkit Taraflardan herhangi biri verilen süre içerisinde bir hakem tayin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde seçilemezse Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Başkanından durumun gereğine göre, bir veya daha fazla hakemi tayin etmesini Âkit Taraflardan herhangi biri isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir devletin uyuşuğu olacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

3. Âkit Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

4. Eğer Âkit Taraflardan herhangi birisi, yahut herbir Âkit Tarafın tayin edilmiş olan havayolları bu Maddenin 2 nci fıkrasına göre alınmış karara uymazsa ve uymadığı sürece, diğer Âkit Taraf kusurlu olan Âkit Tarafa bu Anlaşma'ya göre vermiş olduğu hak veya ayrıcalıkları sınırlayabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

5. Herbir Âkit Taraf tayin etmiş olduğu hakemin giderlerini karşılayacaktır. Hakem Heyetinin geriye kalan masrafları Âkit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 21

BAŞLIKLAR

Madde başlıkları bu Anlaşma'ya sadece müracaat ve kolaylık amacıyla konulmuştur ve hiç bir surette bu anlaşmanın amaç ve kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tarif etmez.

MADDE 22

TESCİL

Bu Anlaşma, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE 23

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, her Âkit Tarafın Anayasal hükümlerini ifasından sonra, bu mealdeki diplomatik Notalarının teati edildikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulünce yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşma'yı imza etmişlerdir.

Ankara'da 1995 yılının 9 Şubat günü İngilizce dili üzerinden icra edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Mehmet KÖSTEPEN
Ulaştırma Bakanı

MOĞOLİSTAN HÜKÜMETİ
ADINA

Razdak SANDALKHAN
Altyapı Geliştirme Bakanı

EK

HAT CETVELİ

Bölüm 1

Türkiye'nin tayin edilmiş havayolu işletmesi tarafından işletilecek hatlar :

Türkiye'deki noktalar-Ara noktalar-Ulanbator-İleri noktalar

NOTLAR

1. Seferin Türkiye'de başlaması veya bitmesi şartıyla ara noktalar veya ileri noktalar kullanılmayabilir.

2. Âkit Tarafların havacılık makamları arasında zaman zaman anlaşmaya varılabilecek hususlar dışında, Moğolistan topraklarında indirilmek üzere bir ara noktadan veya ileri bir noktada indirilmek üzere Moğolistan topraklarından ve bunun tersi şeklinde trafik alınamaz. Bu kısıtlama her türlü uğrak (stop-over) trafiği için de geçerlidir.

Bölüm 2

Moğolistan'ın tayin edilmiş havayolu işletmesi tarafından işletilecek hatlar :

Moğolistan'daki noktalar-Ara noktalar-İstanbul-İleri noktalar

NOTLAR

1. Seferin Moğolistan'da başlaması veya bitmesi şartıyla ara noktalar veya ileri noktalar kullanılmayabilir.

2. Âkit Tarafların havacılık makamları arasında zaman zaman anlaşmaya varılabilecek hususlar dışında, Türkiye topraklarında indirilmek üzere bir ara noktadan veya ileri bir noktada indirilmek üzere Türkiye topraklarından ve bunun tersi şeklinde trafik alınamaz. Bu kısıtlama her türlü uğrak (stop-over) trafiği için de geçerlidir.

